

Sarkis gökkuşuğunu çocuklarla buluşturdu.

Sarkis'in 'Gökkuşuğu Renkleriyle Çocukların Yağmur Çağrısı' adlı kişisel sergisi, 4 Aralık Çarşamba günü Dirimart Dolapdere'de açıldı.

Sanatçının Venedik ve Mardin bienallerinde yaptığı çocuk atölyelerinden ilhamla hayata geçirilen sergide, İstanbul'un farklı semtlerinden çocukların bireysel ve kolektif üretimlerinden oluşan eserler yer alıyor. Yağmurun evrensel deneyimi gibi, çocuk atölyeleri de galerinin bulunduğu bölge ve çevresindeki komşu dernekler ve okullarla hazırlanan sergide, renkli yağmur betimlemelerini andıran 49 ayna bulunuyor. Cam yüzeylere parmak dokunuşlarıyla oluşturulan renk katmanları, izleyiciyi dokunmanın anlamı ve kolektif üretimin gücü üzerine sorgulamaya davet ediyor.

Sanatçı ayrıca, sergi kapsamında 7 Aralık'ta Dirimart Dolapdere'de 'Sarkis'in 2000 Yılından Bugüne Çocuklarla ve Çocuklara Yönelik Sergileri' başlıklı bir konuşma yaptı. Sarkis'le, 5 Ocak'a dek açık kalacak olan sergisi üzerine konuştuk.

Özellikle gökkuşuğunu kullandığınız yapıtlarınızla ilgili konuşurken 'gökkuşuğunun kırılmasından', bazen buna benzer kırılmaların hayatlarımızda da olduğundan bahsediyorsunuz. Çocukları sergilerinize dahil etmeniz sizin sanatınızda ve üretim pratiğinizde bir kırılma olarak görebilir miyiz?

Bir kırılma gibi değil ama bir başlangıç olarak görebiliriz. Gökkuşaklarının kendilerinde hafif bir kırılmaya doğru gittiği ama daha kırılmamışlığı oluyor. Ben onu ta büyük patlamaya kadar bağladım.

Dünyamıza dair bildiklerimiz oraya kadar, büyük patlamadan öncesini bilmiyoruz. Bu patlamaların doğurganlığını ona bağladım, orada artık pırıl pırıl bir şeyler doğacak. Çocukları onun içine kattım. Büyüklerle, 18-30 yaş aralığındaki insanlarla çok çalıştım, ama 2000'lere kadar çocuklarla çalışmamıştım.

Çocuklar pırıl pırıl. Dünyamızda, hele şimdi, bugün yaşanan olayları düşündüğümüzde, mesela Filistin'de yaşananları gördüğümüzde, politikaların büyük değişimlerine, oradaki felaketlere tanıklık ettiğimizde, çocuk bunun içinde kalkıp nasıl her şeyden arınmış ama? Bu arınmışlık dünyayı unutturmuyor tabii. Sadece, tüm bunlar yaşanırken, "Bunlar da var" demek lazım. Bundan birkaç ay önce, 23,5 Hrant Dink Hafıza Mekânı'nda yaptığım o konuşmada da, Dink'in yerde yattığı o fotoğrafı, hiç kimsenin görmek istemediği o fotoğrafı kurtarmayı amaçladığımı söylemiştim.

Sayılar, tarihler eserlerinizde önemli biri yeri var. Bu sergide de 7 ve 49 sayıları öne çıkıyor. Bu sayılardan biraz konuşabilir miyiz?

Tabii. Gökkuşağının yedi rengi var. 7x7, 49 ediyor. Aynanın boylarında yine yediyi ölçü olarak aldım. Aynanın çapı 63. 7x9. Onu 7x8 de yapabiliirdim. Ama 7, 8, 9, 10... Böyle giderken birden dokuza atlıyorum. Nefes gibi... Çünkü 7, 8, 9, sonrası sıfır. Böylece aynanın çapı da 63 santim oldu.

Sergilerinizin hazırlık süreçlerinde sergi ekibini, galeri ve müze çalışanlarını aktif olarak sürece dahil ettiğiniz biliniyor. Bu sergide de çocuklarla yan yana çalışacak sergi ekibiyle yapıtların üretimi üzerine konuştunuz mu? Parmak izi çalışmalarının pratiğini onlara gösterdiniz mi?

2015 Venedik Bienali'nde bana yardım eden Selen Erkal, Dirimart'ta galeri direktörü olarak çalışmaya başladı. Venedik'te çocuklarla nasıl çalıştığımı görmüştü. Onlarla nasıl konuştuğumu, onları nasıl hazırladığımı ve sonunda nasıl özgürce kendi şarkılarını söylemelerine izin verdiğimi izlemişti. Çocuklar öğrenme sürecinde bir şarkıyı tekrar eder gibi benimsiyorlar. Bu benimseme süreci çok önemli. O noktadan sonra ben geri çekilirim.

Şimdi Selen Dirimart'ta, benzer bir yöntemi buradaki ekibe aktardım. Selen de onları aktardı. Çocuklarla birebir temasta bulunmamaya çalıştım, ama sürekli telefonda destek verdim. Bana fotoğraflar gönderiyorlardı. Çocuklar geldiğinde genellikle hocaları yanlarında oluyordu. Anneler ve babalar sürece dahil olursa çocuklar kendilerini daha kısıtlanmış hissedebiliyor. İsviçre'de yaptığım su içinde suluboya atölyelerinde de çocukların tek başına katılmasını tercih etmiştim. Çünkü anne ve babaları varken çocuklar özgür hissedemiyor.

Buradaki sergi ekibini yetiştirdim, çocukların büyük bir özgürlük içinde çalışmasını sağladık. Açılışa eserlerin üretiminde yer alan birkaç çocuk geldi. Gözlerim yaşardı. Saçlarını güzelce kestirmişlerdi, melek gibiydiler. Onlardan birine, "Hangi çalışmada yer almıştın hatırlıyor musun?" diye sordum. Az konuşuyordu ama, "Hatırlıyorum" dedi. Ona "Beni oraya götürür müsün?" dedim, çalışmasını gösterdi. Eğildim, "Bir fotoğrafını çekebilir miyim?" dedim. Sonra bizi birlikte çektiler. O an, mutluluğun tanımı gibiydi.

Çocuklara çörek ikram edilmesini istedim. Ekip beni aşmış, döner bile getirmişlerdi. Sergi bu şekilde, herkesin katkısıyla açıldı.

Her sergimde tüm ekibi bir araya toplarım. Kim yardım edecek, kim hangi işi üstlenecek diye değil, yalnızca herkesi toplar, detaylıca konuşurum. Onlara ne yapmak istediğimi, nasıl yaptığımı anlatırım. Burayı temizleyecek kişiden yöneticilere kadar herkese süreci anlatırım. Onlarla birebir iletişim kurarım. Güvenlik ekibine bile yalnızca güvenlik sağlamalarını istemediğimi söylerim. Ziyaretçilerden biri bir soru sorduğunda, "Bilmiyorum, birine haber vereyim" demek yerine cevap vermelerini isterim. Böyle yetiştiririm. Hep bir arada, hep birlikte.